EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 607 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 607 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) REPowerEU-asetuksella[2], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan EU:n energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Irlanti on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä sekä kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(2) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[3] tarjotakseen tietoa politiikkaa koskevien päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Näistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tiedonannon jatkoksi komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 *Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevan vuosikertomuksen*[4]. Kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailuvahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykyä edistävän tekijän mukaisesti.

(3) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 *Vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2024*[5]. Tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2024, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2024 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Irlanti ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Irlannin alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 12 päivänä huhtikuuta 2024 ja ehdotuksen 11 päivänä maaliskuuta 2024.

(4) EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta. Lisäksi siihen sisältyy muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1467/97 ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annettu direktiivi 2011/85/EU[6]. Uuden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu, joihin pyritään julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen sekä uudistusten ja investointien avulla. Sillä lisätään kansallista omistajuutta ja keskipitkän aikavälin painotusta sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava neuvostolle ja komissiolle

---

3 COM(2023) 168 final.

4 COM(2024) 77 final.

5 COM(2023) 901 final.

6 Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) sekä neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat sisältävät jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset suunnittelukaudelle, jonka pituus on neljä tai viisi vuotta jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[7] olisi täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla viimeistään sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen näiden suunnitelmien laatimista komission on määrä lähettää [21 päivänä kesäkuuta] 2024 jäsenvaltioille ohjausta suunnitelmien ja myöhemmin toimitettavien vuotuisten edistymisraporttien sisällöstä ja toimittaa niille asetuksen (EU) 2024/1263 5 artiklan nojalla julkisen talouden sopeutusta koskevaa teknistä ohjausta (tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot). Jäsenvaltioiden olisi toimitettava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kansallisten parlamenttiensa osallistuminen sekä itsenäisten finanssipolitiikan instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja tilanteen mukaan muiden kansallisten sidosryhmien kuuleminen.

(5) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(6) Irlanti toimitti 28 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 8 päivänä syyskuuta 2021 päätöksen Irlannin elpymis-

[7] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). ’Nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[8]. Päätöstä muutettiin 8 päivänä joulukuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Irlanti on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(7) Irlanti toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa ja 10 päivänä toukokuuta 2024 vuoden 2024 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Irlannin puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(8) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Irlantia koskevan vuoden 2024 maaraportin[9]. Siinä arvioidaan Irlannin edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Irlanti on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Irlannin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(9) Eurostatin vahvistamien tietojen[10] perusteella Irlannin julkisen talouden ylijäämä oli vuonna 2023 edelleen 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun taas julkinen velka supistui vuoden 2022 lopun 44,4 prosentista vuoden 2023 loppuun mennessä 43,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

(10) Neuvosto suositti[11] 12 päivänä heinäkuuta 2022 Irlannille, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa[12], kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Lisäksi suositettiin, että Irlanti olisi samanaikaisesti valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Irlannille suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission estimaattien

---

8 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä joulukuuta 2023, Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (15965/2023).

9 SWD(2024) 607 final.

10 Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

11 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Irlannin vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 334, 1.9.2022, s. 52.

12 Irlannin vuoden 2023 keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan nimellisin luvuin arviolta 9,2 prosenttia kymmenen vuoden keskimääräisen todellisen potentiaalisen kasvuvauhdin ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

mukaan finanssipolitiikan viritys[13] oli vuonna 2023 elvyttävä (0,9 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 elvyttävä vaikutus, joka oli 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille suunnattujen kohdennettujen hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuivat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Siihen sisältyvät myös kasvaneet kustannukset tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien nettoperusmenojen elvyttävä vaikutus vuonna 2023 ei näin ollen ollut seurausta kohdennetuista hätätilanteen tukitoimista energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille ja se oli ainoastaan osittain seurausta tuesta Ukrainasta pakeneville ihmisille. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) elvyttävä kasvu johtui myös julkisen sektorin palkka- ja sosiaaliturvamenojen jatkuvasta lisääntymisestä sekä terveydenhuoltomenojen kasvusta. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu ei ollut vuonna 2023 neuvoston suosituksen mukainen. Vuonna 2023 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,2 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Irlanti rahoitti lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten lähijunaverkoston sähköistämiseen ja koulujen digitaalista infrastruktuuria koskevaan ohjelmaan. Näitä investointeja rahoitettiin osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista.

(11) Vuoden 2024 vakausohjelmaan sisältyvät keskeiset kehitysarviot voidaan tiivistää seuraavasti. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvu on 2,6 prosenttia vuonna 2024 ja 3,9 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio 2,1 prosenttia sekä vuonna 2024 että vuonna 2025. Julkisen talouden ylijäämän odotetaan vuonna 2024 supistuvan 1,6 prosenttiin ja vuonna 2025 kasvavan 1,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velan on määrä supistua vuoden 2024 loppuun mennessä 41,5 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 39,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden ylijäämän arvioidaan supistuvan vuonna 2026 1,5 prosenttiin ja kasvavan vuonna 2027 1,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi jäävän ohjelmakauden aikana alle viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen puolestaan arvioidaan supistuvan vuoden 2025 jälkeen asteittain 37,8 prosenttiin vuonna 2026 ja 36,7 prosenttiin vuonna 2027.

[13] Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti että EU:n talousarviosta rahoitettavan finanssipolitiikan talousvaikutusta. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on sisällytetty elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

(12) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 1,2 prosenttia vuonna 2024 ja 3,6 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio on 1,9 prosenttia vuonna 2024 ja 1,8 prosenttia vuonna 2025.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden ylijäämä suhteessa BKT:hen on 1,3 prosenttia ja julkisen talouden velan on vuoden 2024 loppuun mennessä määrä supistua suhteessa BKT:hen 42,5 prosenttiin. Pienemmät ylijäämät johtuvat varovaisesta lähestymistavasta menojen nopean kasvun mahdolliseen jatkumiseen vuosina 2024 ja 2025. Velkasuhteen supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa julkisen talouden ylijäämästä ja olisi ilman huomattavaa velkakannan korjauserää suurempi. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan pitkälti neutraali, –0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ’avustukset’, rahoitetaan vuonna 2024 menoja määrä, joka on alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen eli yhtä suuri kuin vuonna 2023. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Irlannin julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.

(15) Neuvosto suositti[14] 14 päivänä heinäkuuta 2023 Irlannille, että se säilyttäisi julkisen talouden rahoitusaseman vakaana vuonna 2024. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaisi neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Irlannin rakenteellisen rahoitusaseman ennakoidaan olevan 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (1,0 % vuonna 2023) eli se ylittää maan julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen, joka on –0,5 prosentin rakenteellinen rahoitusasema suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

(16) Lisäksi neuvosto suositti, että Irlanti purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Irlannin olisi varmistettava, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset[15] ovat suhteessa BKT:hen 0,4 prosenttia vuonna 2023, 0,1 prosenttia vuonna 2024 ja 0,0 prosenttia vuonna 2025. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ennakoidaan purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

---

[14] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Irlannin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 312, 1.9.2023, s. 58.

[15] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Irlannin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 312, 1.9.2023, s. 58.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Irlanti jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vuonna 2024 supistuvan 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen (kun ne vuonna 2023 olivat 2,3 % suhteessa BKT:hen). Tämä vastaa neuvoston suositusta. EU:n varoilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,1 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(18) Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,2 prosenttia olettaen, että politiikka pysyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan arvioidaan supistuvan suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2025 lopussa 41,3 prosenttia. Velkasuhteen supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa julkisen talouden ylijäämästä ja olisi ilman huomattavaa velkakannan korjauserää suurempi.

(19) Terveydenhuoltojärjestelmän kustannustehokkuuden vaikutus julkisen talouden kestävyyteen aiheuttaa huolta. Irlanti on EU:n ainoa maa, jolla ei ole yleistä perusterveydenhuoltoa, mikä lisää sairaaloihin kohdistuvaa painetta. Väestön ikääntymisen odotetaan aiheuttavan paineita terveydenhuoltojärjestelmälle. Irlannin julkisten terveydenhuoltomenojen ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä, mikä on selvästi enemmän kuin ennustettu 0,4 prosenttiyksikön kasvu EU:ssa.

(20) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen suunnitelman ja siihen kuuluvan hyväksytyn REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Irlannin pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Irlanti voi täyttää suunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten täytäntöönpanoa ja nopeuttaa investointeja puuttumalla ilmeneviin viivästyksiin ja varmistamalla samalla vahvat hallinnolliset valmiudet. Tähän sisältyy tulevien maksupyyntöjen ripeä toimittaminen. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(21) Irlannin edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan EU-rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Irlanti on edistynyt koheesiopolitiikan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta sillä on vielä haasteita. Irlannissa on edelleen merkittäviä taloudellisia ja

sosiaalisia eroja suurkaupunkialueiden ja maan muiden alueiden välillä, erityisesti maan pohjois- ja länsiosissa, jäljempänä ’NW-alue’. Muita heikommassa asemassa olevilla ryhmillä on merkittäviä vaikeuksia päästä työmarkkinoille, ja suhteettoman suuri osa näihin ryhmiin kuuluvista ihmisistä on vaarassa ajautua köyhyyteen ja syrjäytyä sosiaalisesti. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen, mutta on myös tärkeää, että niiden täytäntöönpanoa nopeutetaan. Innovaatioekosysteemin vahvistaminen alueellisella tasolla on edelleen tärkeä tavoite, ja se sisältää myös tavoitteen kaventaa NW-alueen ja kahden muun alueen välillä olevaa innovaatiokuilua. On edelleen tärkeää helpottaa sosiaalipalvelujen saatavuutta ja kehittää kohdennettuja toimenpiteitä heikoimmassa asemassa olevien osaamisen parantamiseksi, jotta työvoimapulaa, köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä voidaan vähentää. Irlanti voisi hyödyntää Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä vauhdittamaan investointeja pienten ja keskisuurten yritysten digitalisaatioon ja digitaliseen siirtymään sekä puhtaan energiateknologian tutkimukseen, mikä on älykkään erikoistumisen strategian, Irlannin teollisuusstrategiavision (Ireland’s Industry 4.0 Strategy 2020–2025) ja valmistusteollisuuden uuden koordinaatiomekanismin (Future Manufacturing Ireland) mukaista.

(22) Paitsi taloudellisia ja sosiaalisia haasteita, joihin pyritään vastaamaan elpymis- ja palautumissuunnitelman ja muiden EU:n varojen avulla, Irlannilla on myös useita muita haasteita, jotka liittyvät juomavesihuoltoon, jäteveden käsittelyyn ja jätehuoltojärjestelmään. Myös sähköjärjestelmään, energiainfrastruktuuriin, älykkäisiin sähköverkkoteknologioihin ja energiatehokkuuteen liittyy edelleen haasteita.

(23) Vesi- ja jätevesialalla on edelleen merkittäviä puutteita, jotka vaikuttavat veden laatuun. Haasteita lisäävät jatkuvat suuret vuotomäärät vesijohtoverkossa. Irlanti ei täytä yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetussa direktiivissä asetettuja vaatimuksia, sillä merkittävä osa yhdyskuntajätevesistä jää edelleen käsittelemättä tai keräämättä. Suurelta osin tämä johtuu vanhentuneesta infrastruktuurista. Merkittävällä osalla Irlannin asukkaista ei ole edelleenkään pääsyä vähintään toissijaisen jäteveden käsittelyn piiriin. Vedenottoa ja vesimuodostumien muutoksia ei valvota riittävästi, mikä johtuu asianmukaisen säädöskehyksen puuttumisesta. Juomaveden toimittamiseen sekä jäteveden keräämiseen ja käsittelyyn ei ole riittävää infrastruktuuria, mikä saattaa rajoittaa asuntojen tai teollisuustilojen rakentamista tietyillä alueilla ja tällä tavoin vaikuttaa kilpailukykyyn.

(24) Irlannin energiajärjestelmässä oli vuonna 2023 edelleen merkkejä haavoittuvuudesta, sillä sähkön vähittäishinnat pysyivät EU:n keskiarvoa korkeampina. Vuoden 2023 jälkipuoliskolla Irlannin kotitalouksien sähkön hinnat olivat EU:n korkeimmat, ja ne ovat edelleen korkeat. Irlanti on asettanut kunnianhimoiset tavoitteet uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuudelle ja aloittanut uusien uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton. Tämä lisää vaihtelevaa energiantuotantoa, mikä rasittaa sähköjärjestelmää. Sähköverkkokapasiteettia on lisättävä sekä siirto- että jakeluverkkojen osalta, myös rajat ylittävien hankkeiden avulla. Riittämätön sähköverkkokapasiteetti vaikuttaa myös kilpailukykyyn, erityisesti yritysten houkuttelemiseen ja pysyvyyteen. Kapasiteettirajoitteet johtavat myös tuotantokustannusten nousuun, mikä voi karkottaa yrityksiä. Kansalliselle sääntelyviranomaiselle on annettu tehtäväksi laatia kysyntäpuolen joustoa koskeva suunnitelma, jotta voidaan varmistaa Irlannin energiajärjestelmän tehokkuus suurten uusiutuvilla energialähteillä tuotettujen sähkömäärien käsittelyssä. Kysyntäpuolen joustavuus ja siirto-, jakelu- ja varastointi-infrastruktuurin merkittävät parannukset

ovat ratkaisevan tärkeitä, jos Irlanti aikoo saavuttaa ilmastotoimintasuunnitelmassa asetetun tavoitteen, jonka mukaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuus nostetaan 80 prosenttiin, vähentää uusiutuvan energian tämänhetkisen tuotannon rajoittamista ja integroida suunnitellut viisi gigawattia merituulivoiman tuotantoon vuoteen 2030 mennessä. Tarvitaan lisätoimia, joilla edistetään kysyntäpuolen joustavuutta ja kuluttajien osallistumista hajautettujen energiavarojen käyttöön, jotta voidaan lisätä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja samalla parantaa energiajärjestelmän joustavuutta. Tähän sisältyy kuluttajien osallistuminen tasapainottamiseen ja joustopalveluihin.

(25) Energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävien aloitteiden täytäntöönpanon edistymisestä huolimatta tarvitaan edelleen lisätoimenpiteitä energiankulutuksen vähentämiseksi ja rakennuskannan irtautumiseksi hiilestä. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat etenkin asuinrakennusten energiakorjaukset, kunnostaminen ja nopeutettu siirtyminen uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan lämmitykseen. Irlanti ei ole edelleenkään pystynyt vähentämään energiankäyttöä. Irlannin kansallisen energiaennusteen mukaan kulutuksen arvioidaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä ja ylittävän rakennusalalle asetetut päästörajat. Vaikka pitkälle meneviä perusparannuksia on toistaiseksi toteutettu vain vähän, Irlanti on alkanut panna täytäntöön toimia edistyäkseen ilmastotoimintasuunnitelmassaan esitetyissä kunnianhimoisissa tavoitteissa. Vuoden 2024 valtion talousarviosta osoitettiin yli 400 miljoonaa euroa rakennusten energiatehokkuuteen. Kattavilla julkisen sektorin energiansäästöohjelmilla voitaisiin parantaa julkisen rakennuskannan energiatehokkuutta. Myös liikenteen ja teollisuuden energiankulutusta on tarpeen vähentää jatkamalla lähijunaverkoston sähköistämistä ja kannustamalla energian seuranta- ja valvontajärjestelmien käyttöönottoon.

(26) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Irlantia noudattamaan ensimmäistä, toista ja neljättä euroalueelle annettua suositusta,

SUOSITTAA, että Irlanti toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; vastaa ikäsidonnaisten menojen odotettuun kasvuun parantamalla terveydenhuoltojärjestelmän kustannustehokkuutta;

2. puuttuu ilmeneviin viivästyksiin, jotta se voi jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopeaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa sen jälkeen, kun se on hyväksytty, varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; väliarvioinnin yhteydessä keskittyy edelleen sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. lisää investointeja juomaveteen ja jätevesi-infrastruktuuriin veden laadun parantamiseksi ja vuotojen vähentämiseksi;

4. lisää toimia sähköjärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi sekä sähköverkkokapasiteetin nykyaikaistamiseksi ja laajentamiseksi; laatii ja panee

täytäntöön strategian kysyntäjouston edistämiseksi sekä sujuvoittaa varastotilojen ja sähköverkkoliitäntöjen suunnittelua ja lupamenettelyjä; lisää toimia yksityisten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi, jotta energialaskuja ja energiajärjestelmän kustannuksia voidaan pienentää.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja